

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยตามโครงการฝึกอบรมครูช่วยสอน เด็กชาว เขาของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองสอนวิชาสังคมศึกษา ในชั้นประถม และทดลองใช้แบบจำลองการสอนสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำหรับครูช่วยสอน เด็กชาว เขา โดยอาศัยหลักการฝึกหัดครูตามหลักสูตรพิเศษของโครงการฝึกอบรมครูช่วยสอน เด็กชาว เขา พร้อมกับการทดลองใช้แบบเรียนวิชาสังคมศึกษา ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังให้ผู้รับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ ทักษะคิดและค่านิยมอันพึงประสงค์ ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจในแบบจำลองการสอนจนสามารถนำแบบจำลองการสอนไปใช้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้รับการอบรมสามารถไปเป็นครูช่วยสอน เด็กชาว เขาตามหมู่บ้านชาว เขาเผ่าของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นับ เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูสอนเด็ก ในขณะที่เดียวกันยังมีผลในการแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ การปกครอง การเมืองและการอนามัยอีกด้วย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า

1. หลักสูตรแบบเรียน คู่มือครู หลักการและวิธีการอบรมจะช่วยให้ผู้รับการอบรมมีความรู้ ทักษะ ทักษะคิด ค่านิยมที่เหมาะสมและมีความสามารถในการสอนวิชาสังคมศึกษา โดยความรู้และความสามารถดังกล่าวก่อนและหลังการฝึกอบรมมีความแตกต่างกันในทางเพิ่มขึ้น
2. ผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการมีความสัมพันธ์เชิงนิมิต (Positive) กับความสามารถในการสอน
3. ผู้รับการอบรมที่มีระดับพื้นฐานการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือสูงกว่า มีความเชื่อมั่นในการสอนไม่แตกต่างกัน เมื่อได้รับการอบรมตามวิธีที่กำหนดให้กับใช้แบบเรียนที่จัดให้
4. ผู้รับการอบรมที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเชื่อมั่นในการสอนไม่แตกต่างกัน เมื่อได้รับการอบรมตามวิธีที่กำหนดให้กับใช้แบบเรียนที่จัดให้
5. ผู้รับการอบรมที่เคยผ่านและไม่เคยผ่านการอบรมจะมีความเข้าใจในเนื้อหา

วิชาไม่แตกต่างกัน เมื่อได้ใช้แบบเรียนที่กำหนดให้

6. ผู้รับการอบรมทั้งหมดไม่ว่าจะแยกระหว่างกลุ่มผู้ฝึกหัดหรือสถานภาพ จะมีความมั่นใจในการนำเนื้อหาในแบบเรียนไปสอนไม่แตกต่างกัน

7. ผู้รับการอบรมทั้งหมดไม่ว่าจะแยกระหว่างกลุ่มผู้ฝึกหัดหรือสถานภาพ จะมีความเข้าใจในแบบจำลองการสอนไม่แตกต่างกัน

8. ผู้รับการอบรมทั้งหมดไม่ว่าจะแยกระหว่างกลุ่มผู้ฝึกหัดหรือสถานภาพ จะมีความมั่นใจในการนำแบบจำลองการสอนไปสอนไม่แตกต่างกัน

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นชาวเขาเพศชายมีอายุตั้งแต่ 16 - 42 ปี ประกอบด้วยชาวเขาเผ่าต่าง ๆ 10 เผ่า จาก 11 จังหวัดจำนวน 80 คน เป็นภิกษุ 8 รูป สามเณร 13 รูป และฆราวาส 59 คน โดยกองส่งเคราะห์ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ คัดเลือกเข้าอบรมเป็นระยะเวลา 3 เดือน ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย หลักสูตรพิเศษ หนังสือแบบเรียน แบบทดสอบ คู่มือครู แบบสังเกตการสอน แบบการให้คะแนนการฝึกสอน แบบนิเทศการสอนแบบปรนัย แบบประเมินผลหนังสือแบบเรียน และแบบประเมินผลแบบจำลองการสอนสังคมศึกษา

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปทำการทดลอง ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โรงเรียนสังวาลย์วิทยาและโรงเรียนบ้านแม่ลาย โดยทำการเก็บข้อมูลต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ณ แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลของการฝึกอบรม แบ่งออกเป็น

1.1. ผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการ ผู้รับการอบรมมีความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ปรากฏว่า วิชาสังคมศึกษาผู้รับการอบรมได้อันดับคะแนน A B C รวมกันถึง 71 คน คิดเป็นร้อยละ 88.75 ของผู้รับการอบรมทั้งหมด และวิชาครูเบื้องต้น ผู้รับการอบรมได้อันดับคะแนน A B C รวมกันถึง 61 คน คิดเป็นร้อยละ 76.25 ของผู้รับการอบรมทั้งหมด

1.2. ความสามารถในการสอน จากการวัดผลในการสอนทั้ง 80 คน มีผู้อยู่ในอันดับคะแนน A ถึง 9 คน แต่อันดับคะแนน F เพียง 1 คนเท่านั้น แสดงว่า ผลการ

สอนโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ที่สมตามจุดประสงค์

2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการกับความสามารถในการสอนจากการศึกษาลักษณะแห่งความสัมพันธ์โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันได้เป็น .36 (วิชาสังคมศึกษากับการฝึกสอน) และ .40 (วิชาครูเบื้องต้นกับการฝึกสอน) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 นับว่าความสัมพันธ์เป็นไปในเชิงนิมิต ตามข้อสมมติฐานข้อที่ 2

3. ความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิตของการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมของผู้รับการอบรมกลุ่มเก่าและกลุ่มใหม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. ผู้รับการอบรมมีความเข้าใจเนื้อหาวิชาในหนังสือแบบเรียนสังคมศึกษาที่กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ผลการวิจัยเป็นไปตามข้อสมมติฐานที่ 4 และ 5

5. ผู้รับการอบรมกลุ่มเก่าและกลุ่มใหม่ พื้นฐานการศึกษาและสถานภาพของผู้รับการอบรมไม่มีอิทธิพลต่อความมั่นใจในการสอน กล่าวคือค่าไคสแควร์ (χ^2) ของการทดสอบความมั่นใจในการนำเนื้อหาแบบเรียนสังคมศึกษาไปสอนของผู้รับการอบรมไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการวิจัยจึงเป็นไปตามข้อสมมติฐานที่ 6

6. ผู้รับการอบรมมีความเข้าใจในแบบจำลองการสอนอยู่ในเกณฑ์ เมื่อได้ทดลองใช้แบบจำลองการสอนสังคมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเป็นไปตามข้อสมมติฐานที่ 7

7. ผู้รับการอบรมกลุ่มเก่าและกลุ่มใหม่ พื้นฐานการศึกษาและสถานภาพของผู้รับการอบรมไม่มีอิทธิพลต่อความมั่นใจในการนำแบบจำลองการสอนไปสอน จากการวิเคราะห์ค่า χ^2 ของการทดสอบความมั่นใจในการนำแบบจำลองการสอนไปสอนของผู้รับการอบรมไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการวิจัยจึงเป็นไปตามข้อสมมติฐานที่ 8

ดังนั้นวิธีฝึกอบรมโดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น ตามหลักการและกระบวนการวิจัยนี้ได้ผลสมความมุ่งหมาย สรุปได้ว่า การสร้างแบบจำลองการสอนสังคมศึกษาสำหรับครูช่วยสอนเด็กชาวเขามีกุณประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักเรียนครูช่วยสอนเด็กชาวเขาในการที่จะนำแบบจำลองการสอนไปใช้เป็นคู่มือครูสอนนักเรียนชาวเขาต่อไป และการฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขาตามโครงการฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขารุ่นที่ 3 นี้มีประสิทธิภาพและประสพผลสำเร็จสมความมุ่งหมายอย่างยิ่ง

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นประโยชน์ต่อโครงการนี้และผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงใคร่ชี้แจงให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ และข้อเสนอแนะบางประการ ดังต่อไปนี้

1. ผู้ที่จะไปทำการวิจัยเกี่ยวกับชาวเขาตามโครงการฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา ควรจะเตรียมตัวให้พร้อมโดยเฉพาะควรจะเตรียมคู่มือครู อุปกรณ์การสอนไว้ให้พร้อม เมื่อปฏิบัติการสอนจริงจะสามารถนำออกใช้ได้ทันที

2. ในการใช้อุปกรณ์การสอนที่ผลิตขึ้นจากวัสดุที่อยู่ในท้องถิ่นมีความสำคัญมาก ผู้ให้การอบรม ควรจะฝึกให้ผู้รับการอบรมรู้จักทำและใช้อุปกรณ์การสอนให้มากกว่านี้ เพราะเมื่อผู้รับการอบรมไปสอนในหมู่บ้านของตนจะสามารถผลิตอุปกรณ์ขึ้นใช้เองได้

3. การปฏิบัติการสอนแบบจุลภาค นับว่ามีประโยชน์มากต่อวิธีการฝึกอบรม แต่ผู้รับการอบรมมีโอกาสฝึกได้น้อยครั้ง เนื่องจากผู้รับการอบรมมีจำนวนมาก ดังนั้นในภาคค่ำของทุก ๆ วันในขณะที่ฝึกอบรมน่าจะมีการจัดการวางพิเศษเพื่อทดลองสอนแบบจุลภาคด้วย

4. การแบ่งกลุ่มผู้รับการอบรมออกเป็นหลายกลุ่มทำให้เวลาเตรียมงานของวิทยากรผู้สอนน้อยไป โดยเฉพาะวิชาสังคมศึกษา ซึ่งบางวันก็สอนถึง 5 ชั่วโมง ดังนั้นผู้ที่ประสงค์จะทำการวิจัยวิชานี้จำเป็นต้องศึกษาแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ ควรทำบันทึกการสอนและอุปกรณ์การสอนให้พร้อมก่อน เปิดการอบรมจะช่วยให้เกิดผลดีมากยิ่งขึ้น

5. กิจกรรมในการสอนสังคมศึกษา เช่น การแบ่งกลุ่มทำงาน การอภิปราย การโต้วาที การแสดงบทบาทสมมุติ การศึกษาค้นคว้าและรายงาน ผู้รับการอบรมชอบมาก โดยเฉพาะการสอนที่มีเพลงและเกมประกอบดังนั้นวิทยากรควรจะใช้กิจกรรมการสอนหลาย ๆ แบบตามความเหมาะสม

6. การสอนวิชาครูเบื้องต้น และการวัดผลการศึกษาเท่าที่ปฏิบัติในการฝึกอบรม มักจะสอนสอดแทรกไปกับการสอนวิชาสามัญ ทำให้ผู้รับการอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจทักษะในการปฏิบัติค่อยไป ดังนั้นควรจะจัดชั่วโมงสอนวิชาเหล่านี้ไว้ในตารางสอนด้วยจะเป็นผลดีต่อผู้อบรมอย่างยิ่ง

7. ผู้รับการอบรมได้ออกฝึกสอนน้อยไป เนื่องจากจำนวนผู้รับการอบรมมาก ประการหนึ่ง โรงเรียนที่จะออกไปฝึกสอนที่มีต่อเด็กชาวเขามีเพียง 2 โรงเรียน อีกประการหนึ่ง

ดังนั้น เพื่อให้ผู้รับการอบรมมีชั่วโมงสอนมากขึ้นน่าจะลองให้ผู้รับการอบรมได้ไปฝึกสอนในโรงเรียนที่มีเด็กพิการที่อยู่ใกล้ ๆ บางคงจะดีและคิดว่า เมื่อสามารถสอนเด็กพิการได้ ก็คงจะสามารถนำไปประยุกต์ในการสอนนักเรียนชาวเขาได้ด้วย

8. การสร้างแบบจำลองการสอนสังคมศึกษานั้น ผู้สร้างต้องศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ หาแหล่งอุปกรณ์ เพลง เกมและคติกิจกรรมการสอน ดังนั้นผู้ที่สร้างแบบจำลองการสอนควรจะได้มีเวลาพอที่จะทำให้การสร้างแบบจำลองการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะผู้วิจัยควรสร้างแบบจำลองการสอนให้เสร็จสมบูรณ์ก่อนเปิดการอบรม ถ้าไปทำในขณะให้การอบรมจะเกิดปัญหาและอุปสรรคมาก

9. ในการนำแบบจำลองการสอนไปทดลองใช้ ปรากฏว่า ใดผลดีและสะดวกกับผู้สอน แต่ค่าบางค่าที่เป็นศัพท์เฉพาะ ผู้รับการอบรมไม่เข้าใจ เพลง เกม บางเพลงและบางเกม ผู้รับการอบรมร้องและเล่นไม่ได้ ต้องเสียเวลาฝึกทำให้การสอนในชั่วโมงไม่ทัน ดังนั้นผู้สอนน่าจะใช้เวลาว่าง เพื่อฝึกซ้อมการร้อง เพลงให้ได้จะเป็นชั่วโมงกิจกรรมตอนค่ำก็ได้

10. ผู้รับการอบรมที่ออกฝึกสอน และนำเอาแบบจำลองการสอนไปใช้เป็นคู่มือในการสอน มักจะไม่บันทึกการสอนโดยสอนไปตามกิจกรรมที่เสนอแนะไว้ในแบบจำลองการสอน เพราะความเข้าใจว่า แบบจำลองคือบันทึกการสอน ทำให้เกิดปัญหา กล่าวคือสอนไม่ทันตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในตารางสอน ดังนั้นผู้นิเทศการสอนต้องเสนอแนะให้ผู้รับการอบรมที่นำเอาแบบจำลองการสอนไปสอนทราบว่า แบบจำลองไม่ใช่บันทึกการสอน

11. หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เสนอแนะในแบบจำลองการสอน ผู้รับการอบรมเห็นว่ามีความสำคัญ แต่ผู้รับการอบรมไม่ทราบจะไปเอาได้จากที่ใด และขาดเงินในการซื้อ ดังนั้นกรมประชาสัมพันธ์ น่าจะจัดหาให้เพียงพอโดยในการจัดซื้อควรถามไปยังครูช่วยสอนก่อนว่า ต้องการหนังสืออะไรบ้าง จำนวนเท่าใด

12. ผู้วิจัยคิดว่า การสร้างแบบจำลองการสอนสังคมศึกษามีประโยชน์มากในการที่จะใช้เป็นคู่มือครู โดยเฉพาะในขณะที่เรากำลังคิดจะปฏิรูปการศึกษา น่าที่ผู้สนใจจะได้จัดสร้างแบบจำลองการสอนขึ้นอีกให้ครบทุกชั้นและทุกวิชา ซึ่งคงจะก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง